

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

6. De obligatione compensandi damnum ex homicidio & mutilatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

peffimum exemplum ac scandalum dabis si innotescat à te hominem à calumnia non conuictum occisum esse, & alii sequentur cum maximo Reipublicæ detrimento.

In bello seu offensiuo seu defensiuo plerunque licitum non est duellum cum hoste instituire (quippe cum inefficax sit modus resistendi per vnum: efficacior autem modus resistendi coniunctis viribus. Ergo inique communis defensio vni soli committitur) nisi in his casibus; si hostis duellum exercitui offerat, ad auertendam ignominiam & finendum bellum, iuxta exemplum Dauidis. 1. Reg. 27.

Pœna excommunicationis decreta est contra duello congregantes, & eorum patronos, auxiliares spectatores, & Ecclesiastica sepultura priuandi. Excipe Germanos, qui à censura videntur excusari, ob non receptum Concilium.

CAP. VI.

De obligatione compensandi damnum ex homicidio, vel mutilatione.

NB. Contra iniquum aggressorem duæ actiones oriuntur. Vna ad compensationem damni illati, secundum commutatiuæ iustitiæ æqualitatem, cuiusmodi obligatio ex ipsa natura facti oritur ante sententiam Iudicis, sed si homicidæ pœna mortis à Iudice decernatur, compensatio damnorum ferme exigi non solet, cum tamen in rigore possit, eò quod damna priuata per publicam punitionem non reficiantur. Altera est actio ciuilibus & criminalis ad satisfactionem pro iniuria de qua dixi tract. hoc parte 2. cap. 6. num. 6.

In æsti-

1 In aestimatione damni, quod iniuste vulnerandi resarcire tenetur, imprimis veniunt, impensa facta in medicos, chirurgos; deinde operæ quibus homo caruit, vel cariturus est. V. C. si opifex vulneratus, in labore impeditus, lucrum illi cessans compensari debet deductis tamen expensis, quas facere oportuisset, non vero molestiæ, laboris, cum lucrum plerumque labori commensuratum.

2 Pro cicatricis deformitate, membri, ipsiusque vitæ iactura, nulla compensatio faciendâ est ante Iudicis sententiam, iuxta l. ultimam ff. de his. *In hominibus vero nulla corporis aestimatio fieri potest*, id est, vitæ hominis liberi & membrorum integritas alterius generis & altioris ordinis sunt, quam ut in commutatione pro pecunia venire, & quasi venalia fieri possint. Iudex tamen potest in foro externo secundum iustitiam vindicationem multam pecuniariam hominibus decernere, applicandam offenso, eius hæredibus. Et confessarius in foro interno pro pœnitentiâ potest imponere Reo sacrificia preces, &c. animamque eius applicandas.

NB. Sumptus funebres non veniunt in restitutionem, nisi occasione necis illatæ. V. C. in alieno loco, vel extra patriam, maiores fieri oportuerit.

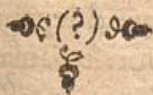
3 Homicida damnum compensare debet, quod inde provenit occisi parentibus, liberis, uxori ob iunctionem, quam gerebant cum persona defuncti, atque inde ortum legale ius petendi ab eo alimentum. Quod si ipsis hæredibus ob iniustæ mortis accelerationem minuatur, compensatio illati damni facta erit, nisi percussus percussori sponte omnem restitutionem condonarit. Damnum verò quod familiaribus & clientibus per accidens provenit, non in

detur ex iustitiæ lege compensandum esse, eo quod defunctus ex iustitiâ nihil debuerit.

Creditoribus illatum damnum ex iustitiâ resarcite debet homicida; eo quod occisus arctiore obligatione iustitiæ tenebatur erga creditores, quam erga parentes liberos & uxores, cuius rei signum est, quia his alimenta & hæreditas non præstatur, nisi deducto ære alieno. Ergo si homicida filiis, uxori damnum illis euentum, resarcire tenetur, multo magis creditoribus, quamuis id in præxi non obseruatur.

¶ Ut homicida vel vulnerans in conscientia obligatus sit ad damni compensationem, necesse est, eum aduersus iustitiâ deliquisse. Vnde, qui alium ad duellum prouocauit, vulnerans illum non tenetur ad ullam restitutionem. Ratio, quia volenti non fit iniuria, idem censendum de occumbente in hastiludio propter pactum remissionis; quod implicite inter illos intercedere censetur.

NB. Qui aggressorem vulnerauit, vltra moderamen inculpatæ tutelæ tenetur resarcire damnum secundum proportionem iniusti excessus. Alii autem dicunt quod ad totum damnum tenetur propter peccatum mortale commissum, propter excessum, quod secum trahit integram restitutionem, nisi iudex in tali casu damni restitutionem condonet.

Hb

CAP.